

MILAN GRŽIN*

Emocija straha u kontekstu kaznenog djela prijetnje

„Da li je upućenom prijetnjom ujedno izazvana emocija straha kod žrtve, ne predstavlja obilježje tog kaznenog djela, već je dovoljno utvrditi da su prijetnje smrću objektivno podobne da izazovu osjećaj ugroženosti te da počinitelj s tim ciljem postupi.“

VSRH: Kžzd 1/2021-4 od 25. 2. 2021. godine

Česti su primjeri kada oštećenik prijavljuje prijetnje pri čemu iskazuje da upućene mu prijetnje nije shvatio ozbiljno ili da se on ne boji počinitelja, ali da događaj prijavljuje radi znanja, za svaki slučaj, ukoliko se njemu nešto dogodi.

U dijelu policijske prakse postoje dvojbe i oprečni stavovi u pogledu tumačenja da li je za postojanje kaznenog djela prijetnje nužno da je kod oštećenog zaista i nastupio osjećaj straha i uznemirenost. Prevladavajući je stav da - ukoliko se oštećeni nije prestrašio - nije ostvareno biće kaznenog djela prijetnje. Takvo pogrešno tumačenje negativno utječe na pravovremeno policijsko postupanje usmjereno na djelotvorno onemogućavanje ostvarenja izrečene prijetnje.

Citirana recentna odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske otklanja navedenu dvojbu.

Za dokazivanje kaznenog djela prijetnje, nije potrebno dokazivati činjenicu nastupanja osjećaja straha kod žrtve već podobnost radnje počinitelja, koja se može ostvariti „verbalnim i neverbalnim (konkludentnim) radnjama“¹, da izazove taj strah. Pri tome je irelevantna okolnost je li strah zaista i nastupio.

* Milan Gržin, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Kabinet ministra, Služba za unutarnju kontrolu, Odjel za unutarnju kontrolu i nadzor – Rijeka.

¹ Maršavelski, A., Komentar sudske prakse (Neprikladni pokušaj. Prijetnja konkludentnom radnjom), Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 18, broj 1/2011., str. 287-296.

Kazneno djelo prijetnje jest delikt apstraktnog ugrožavanja te okolnost da oštećeni nije osjetio strah zbog počiniteljevih radnji nije od značenja za ostvarenje bića kaznenog djela prijetnje.² Relevantna je okolnost ta da je prijetnja takvog karaktera da je mogla nastupiti emocija straha. Za postojanje kaznenog djela bitno je da „radnje počinitelja u objektivnom smislu predstavljaju ozbiljnu prijetnju, pri čemu se ozbiljnost prijetnje ne prosuđuje samo na temelju izgovorenih riječi već iz okolnosti i konteksta cijelog događaja. Pri tome nije odlučno je li prigodom upućivanja prijetnje počinitelj ozbiljno mislio realizirati prijetnju; već je bitno to da je prijetnja objektivno podobna da kod oštećenika izazove osjećaj straha ili osobne ugroženosti.“³

Eng: Emotion of Fear in the Context of the Crime of Threat

² *Ibid.*

³ Ustavni sud Republike Hrvatske, U-III-310/2011, 17. listopada 2018.